

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

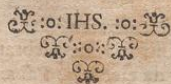
XXXVII. Quot hactenus Concilia Generalia suerint celebrata?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

Pontificem summum; sic enim est Pater Ecclesiae, ut ipsum nomen Papae indicat. Et nihil proflus est novi, unam & eandem personam diverso respectu diversas habere formalitates ac denominationes Patris ac Filij. Superioris ac subditi. Praeceptoris ac Discipuli. Vendentris ac Ementis. Debitoris ac Creditoris &c.

XIV. Ad 4. Concilium Basileense quoad hoc non esse ullius auctoritatis, licet ante apertum Schisma fuerit pro legitimo habitum. Nam a tempore, quo Eugenium IV. deponere, & Felicem substituere moliebatur, in Schismaticum degeneravit conciliabulum, ut vocatur a Concilio Lateranensi ultimo Sess. II. Videri potest Bellarminus in sine lib. 2. ubi etiam expresse mandacium esse ait, quod praedictum concilium cum Actibus suis a Nicolao V. fuerit approbatum; cum iste non nisi quaedam circa beneficia & censuras confirmaverit. Constantiense vero approbatum quidem est a Martino V. sed solum quoad decreta conciliariter ab eo constituta, ut post Cajetanum, Valentiam, Tannerum & alios notat Duvalius Doctor Sorbonicus Part. 3. pag. 444. Per particulam autem conciliariter intelliguntur, quae vel cum praevio examine: vel post schisma solum & electionem Martini V. a Patribus fuerunt decreta; neutro autem horum modo facta est definitio, quod Concilium sit supra Papam, ut ex actis liquidò constat. Caeterum quomodo Papa potestatem suam amittere, & deponi possit, diximus in Controvers. de Pontif.

XV. *Error secundus.* Papa potest se submittere vel Concilij generalis vel alterius hominis iudicio & potestati. Ita Amesius Tom. 2. fol. 41. idque probat inde, quod Summus Pontifex submittere se possit Clavium potestati in Sacramento Confessionis, ut solvantur vel ligentur ejus peccata. Mirum sane est, si Puritanus iste fuit tam imperitus, ut nesciret discrimen inter forum politicum & forum Poli, sive externum & internum; posterius tribunal non quidem habet reos, nisi voluntarios, tamen etiam Papa lethalis noxae sibi conscius potest DEO reconcillari, scilicet se tanquam personam privatam subijciendo Sacerdoti; quantumvis in priori non absolvatur, tanquam a Superiore. An Papa, & quomodo teneatur legibus Ecclesiasticis v. g. annuae Confessionis, Horarum Canonicarum, jejuniis &c. videri potest Diana Part. 6. Tr. 7. Ref. 3. Quod autem addat Amesius Papam esse hoc modo exlegem, & fieri vix posse, quin sit omnium hominum maxime peccatis coöpertus, calumnia est hominis effrontis, & ad criminandum venditi, a quo vituperari, laudari est. Sed iste est modus Praedicantium, falsis & horrendis persuasionibus contra Romanum Pontificem Christique iu terris Vicarium animos Aseclorum suorum implendi, & ita istos veluti laqueis astrictos in perversa Secta sua retinendi, ne ab errore suo respiscant, & ad communem recte credentium Patrem reverti velint.

CONTROVERS. XXXVI.

QUOT HAECENUS CONCILIA generalia sint celebrata?

Ubet haecenus disti: attexere brevissimum catalogum Conciliorum Generalium in Ecclesia Catholica ad hoc usque tempus celebratorum; quibus subiungemus nonnihil de Concilijs particularibus, act de ijs, quae ab Ecclesia reprobata fuerunt; cum notitia horum controversijs rite intelligendis & pertractandis multum utilitatis afferat.

PARS PRIOR

DOCTRINAE CATHOLICORUM.

I. *Doctrina prima.* Ab Apostolis quinque Concilia fuerunt celebrata; de quatuor constat ex actibus Apostolorum: quinti meminerunt nonnulli Patres. *Primum* celebratum fuit Jerosolymis anno Christi 34. ubi loco Judae Mathias Apostolus fuit successus Act. 1. *Secundum* eodem tempore & loco, ubi septem Diaconi fuerunt electi pro cura pauperum habenda. *Tertium* ibidem anno Christi 51. ubi definitum, Christianos non amplius obligari lege Mosaeica Act. 15. Sed cum interfuerint Paulus & Barnabas, & una cum alijs Apostolis & Senioribus statuerint, ut Fideles essent quidem immunes a iugo circumcisionis, & Mosaeicarum caeremoniarum: abstinerent tamen ab immolatis Simulacrorum & Sanguine & suffocato, & fornicatione. Cur deinde Paulus 1. Corinth. 8. non absolute esum idolothytorum prohibuit? Resp. cum Tirino & alijs post Baronium A. C. 51. Quia praecipuum istud non erat perpetuum, sed solum pro tempore: neque extendebat se ad omnes Christianos, sed ad solos Antiochenos, & eorum vicinos, ut patet ex v. 23. idque causa concordiae Judaeorum cum Gentilibus, quae Corinthij ex hoc capite non periclitabatur. *Quartum* ibidem anno Christi 58. ubi Judaeis conversis aliquandiu permittae legales caeremoniae. *Quintum* in Judaea, nescio quo loco celebratum fuisse anno Christi 44. tradunt aliqui Patres ante divisionem Apostolorum in totum orbem, ubi Symbolum Apostolorum fuerit compositum, & lati Canones Apostolici a Clemente Romano commendati.

II. Circa hoc ultimum Apostolorum Concilium gravis lis est de numero Canonum Apostolorum. Graeci numerant 85. quibus adhæret Bartholomæus Carranza in Summa Conciliorum, & dicit, omnes approbatos in VI. generali Synodo can. 2. Alij vero tantum 60. recipiunt, ut Gratianus Dist. 16. nixus Auctoritate Zepherini Papae. Hodie communiter tantum 50. recipiuntur, quibus assentitur Bellarminus de Scripioribus Eccles. V. Clemens Roman. quia in posterioribus Canonibus manifesti errores continentur, qui non decent Auctoritatem Apostolicam v. g. can. 67. baptizati ab haereticis jubentur rebaptizari. Can. 85. numerus librorum Canonicorum depravatur exclu-

gha
ar
ologia
mica
XI

excludendo authenticos, & spurios admittendo. Nec curandus est Canon. VI. Synodi admittens 85. canones Apostolorum, quia non est desumptus ex legitima Synodo, sed ex spurio consiliabolo Trullano, cujus nulla est auctoritas. In verba Zepherini 60. Canones Apostolicos approbantis vel scriptorum vitio error irrepit, ponendo 60. pro 50. ut suspicatur Bellarminus loc. cit. vel ratione Canonum non intellexit integros canones, sed diversa illorum decreta, ut alij arbitrantur. De reliquo, quando Tertullianus in lib. advers. Praxeam scribit: *Canones Apostolorum esse nobis per manus traditos.* Et Damascenus lib. 4. de Fid. Orthod. c. 18. videtur eos ponere inter *Sacras Scripturas*: At contra Gelasius Papa in Concilio Romano (unde extat capit: Sancta Romana dist. 15.) librum Canonum Apostolorum pronunciat apocryphum; putandi sunt illi Patres attendisse ad canones legitimos: iste vero Pontifex ad illegitimos, atque sic reconciliari possunt, ut etiam advertit Bellarminus loc. cit.

III. *Doctrina secunda.* Post tempora Apostolorum hucusque octodecim legitima & generalia Concilia fuerunt celebrata. Ita Catholici DD. ex tomis Conciliorum; unde eadem breviter, ordineque recensere videmus.

Primum est Nicaenum à Nicæa urbe dictum & anno Christi 325. sub Sylvestro Papa & Imperatore Constantino M. celebratum, in quo conveniunt præclarissima mundi lumina, Spirantes Sanctorum reliquæ in attritis corporibus Diocletiani victores, in quibus Nicolaus, Spiridion, alijque ad 318. Episcopi, qui Ario presbytero Alexandrino ad palinodiam adacti, ejusque hæresin (*quæ Filium DEI negabat esse Patri coequalem, consubstantialem & coeternum: atque eundem à Patre de nihilo in tempore creatum asserbat*) contra SS. Trinitatem damnantes Fidei formam sanctissimam Nicaenum Symbolum conscripserunt.

Secundum est Constantinopolitanum sub Romano Pontifice Damaso, & Imperatore Theodosio anno Christi 381. celebratum ob tres potissimum causas 1. ut Nicæna Synodus multis jactata procellis, & à pseudosynodis reprobata de novo contra Arianos stabiliretur. 2. ut Macedonij hæresis *negans Spiritus Sancti divinitatem* rejiceretur. 3. ut Ecclesiæ Constantinopolitanæ Præsul orthodoxus præficeretur, quam Ariani Episcopi labefactaverant. Vocatur hoc Concilium Constantinopolitanum I. & 150. Episcopi in eo fuerunt.

Tertium est Ephesinum ab Ephesi minoris Asiæ Metropoli dictum, & sub Cælestino Romano Episcopo atque Imperatoribus Theodosio II. & Valentiniano III. Imperatoribus An. Christi 431. celebratum; in quo 208. Episcopi damnarunt Nestorium, qui neva & perniciosâ hæresi *negavit Beatis. V. Mariam esse deorum, hoc est, Deiparam; solumque illi Christipara nomen permittebat.* Geminas quippe Christo personas affingebat Divinam ac Humanam, consequenter asserens, MARIAM Virginem genuisse Personam humanam à divina profus discretam. Factâ Nestorianæ hæreseos condemnatione, & solenni per decretum synodicum B. V. MARIÆ defensione, quod verè sit *deorum*, hoc est, DEIPARA magno id gaudio percepit Ecclesia & Angelicæ Salutationi verba illa *Mater DEI ora &c.* inseruit.

Quartum est Chalcedonense dictum ab urbe Chalcedone, quæ est Provinciæ Bithyniæ Bosphoro è

regione Constantinopolis adjacens. Fuit hoc Concilium unum ex quatuor celeberrimis habitum anno Christi 451. præsentibus 630. Patribus sub Leone I. Papa & Imperatore Martiano contra Eutychen Abbatem Constantinopolitanum & ejus fauctorem Dioscorum *statuentes unicam in Christo naturam & voluntatem*: item ad delendam Ephesine Synodi infamiam &c. de quo videri potest Joannes Cabasutius in notitia Conciliorum à fol. 221.

Quantum est Constantinopolitanum II. sub Vigilio Papa & Imperatore Justiniano anno Christi 552. celebratum, in quo damnatus fuit Petrus Cnaphæus Episcopus Antiochenus, qui hæresi partim Macedonianâ, partim Nestorianâ infectus totam Trinitatem crucifixam dicebat, vocèsque trifragio addebat: *qui passus es pro nobis.* Præter alia in hoc Concilio actum fuit de scriptis Origines, quorum historiam totam receniet Cabasutius à fol. 295.

Sextum est Constantinopolitanum III. sub Agathone Papa & Imperatore Constantino celebratum in Secretario palatii, quod Trullum vocabant, anno Christi 680. celebratum, in quo Patres *statuerunt in Christo uti duas Naturas, ita duas Voluntas & Operationes* contra Sergium, Paulum, Pyrrhum, Petrum, Cyrum, & Theodorum omnes Archi-Episcopos Constantinopolitanos qui Monothelitarum hæresin spargentes graves toto Oriente tumultus ciebant. Atque hoc Concilium communiter appellatur Sexta Synodus Oecumenica.

Septimum est Nicaenum II. sub Adriano I. anno Christi 781. celebratum imperantibus Constantino & Irene ejus Matre post Leonem Copronymum & Leonem Isaacum, qui duo Imperatores Patres scilicet & Avus Constantinii atrocissimum bellum exciverunt *in Superos, illorum imagines pictas & scilicet veneratione omni interdicens.* In hoc gigitur Concilio contra Iconoclastarum hæresin consentientibus 350. Episcopis culus sacrarum Imaginum, quem illi negabant, fuit restauratus.

Octavum est Constantinopolitanum IV. sub Adriano II. Papa & Basilio Imperatore anno Christi 781. celebratum, in quo Photius in vasor Patriarchatus Constantinopolitani restituito Ignatio fuit damnatus, & Iconomachorum Zizania stirpius sunt evulsa ab Episcopis præsentibus 102.

Nonum est Lateranense I. Romæ in Palatio Lateranensi Anno Christi 1122. sub Callisto III. Papa & Henrico IV. Imperatore celebratum, in quo ab Episcopis 300. convenientibus actum de restitutione pristinae disciplinæ, ac de conciliandis Principibus Christianis & bello contra Sacraeos gerendo pro recuperanda Terra Sancta. Sed acta ejus non extant; Gratianus tamen aliquot canones circa restituendam pristinam disciplinam in suum Decretum transtulit.

Decimum est Lateranense II. anno Christi 1139. sub Innocentio II. Papa, & Conrado Rege Rom. celebratum; in qua celeberrima Synodo à Patribus mille frequentata post multa salutifera decreta promulgata actum fuit contra Petrum Leonis seu Anacletum Pseudopontificem, cujus acta rescissa sunt, & Schisma sopitum; Acta tamen ejus non extant.

Undecimum est Lateranense III. sub Alexandro III. Papa anno Christi 1180. celebratum, in quo 300. Episcopi multa de electione Papæ statuerunt, & anathemate percusserunt Catharos & Patarenos hæreticos, qui in Vascovia, Albegcio, & Tolosatum partibus invaluerant,

Duodecimum est Lateranense IV. sub Innocentio III. anno Christi 1215. celebratum, in quo Patres 412. Joachimum Abbatem de Curia & alios hæreticos damnarunt, sacrae Fidei, Ordini, & Disciplinæ Ecclesiasticæ exactè multis capitulis providerunt, ac demum subjecerunt decretum pro Sacra in Palæstinam profectioe, de pace inter Christianos componenda, & subsidijs ad istud bellum comparandis.

Decimum tertium est Lugdunense ab urbe Lugduno in Gallia anno Christi 1245. sub Innocentio IV. celebratum, in quo Fridericus II. seu Barbarossa rebellis Papæ anathemate percussus & ab imperio depositus est. Expeditio quoque in Palæstinam decreta, illius Duce Ludovico Gallia Regi confutata. In hac Synodo ferunt Cardinalibus Pileum rubrum fuisse concessum.

Decimum quartum est Lugdunense II. anno Christi 1274. sub Gregorio X. celebratum, in quo præsentibus quingentis Patribus damnata fuit hæresis Græcorum de processione spiritus sancti à solo Patre. & præcipiente Pontifice à Cardinalibus reliquisque Latinis Patribus fuit recantatum Symbolum Nicænum cum solita additione: *qui à Patre Filioque procedit*; quod ipsum deinde à Græcis Patribus fuit in ipsorum lingua factum. Simul actum de Palæstina recuperanda.

Decimum quintum est Viennense ab urbe Vienna in Gallia dictum & anno Christi 1311. sub Clemente V. celebratum, in quo præsentibus duobus Patriarchis Orientalibus, Episcopis 33. ac Regibus Franco, Anglo, & Aragonia actum est de expeditione contra Saracenos invasores terræ Sanctæ: damnata hæreses Beguinarum & Beguinarum: simulque Fratellorum seu Dulcinistarum Secta: & extinctus est Ordo Templariorum Hierosolymis juxta templum habitantium, quos multorum criminum reos partim ignis absumpsit, partim texit exilium; eorum bona vel Franciæ Regi concessa, vel alijs sacris Magistratibus adjudicata, vel Equitibus S. Joannis transcripta fuerunt.

Decimum sextum est Florentinum Florentiæ in Italia sub Eugenio IV. Papa anno Christi 1438. celebratum ac finitum (cum Ferraria cepisset) anno sequenti nonis Julij, in quo præsentibus ex Oriente Imperatore Joanne, & pluribus Patriarchis magna Orbis celebritate unio Græcorum & Armenorum cum Latinis fuit contracta, atque ab omnibus proclamatum, *Spiritus Sanctum à Patre Filioque ut ab uno principio æternaliter procedere unicum utriusque spiratione.* Verum post Patrum in Græciam reditum Natio illa tum ingentia sibi præsumptione, tum diurnæ dissensionis consuetudine, tum veteri Latini nominis odio stimolata in pristino maluit Schismate persistere.

Decimum septimum est Lateranense V. anno Christi 1517. à Julio 2. inceptum & à Leone X. perfectum, in quo actum, ut occurreretur Schismati, quod Pisanum Concilium invexerat, providereturque Christiani orbis statui tum temporis turbulentissimo. Decretam in eo expeditionem contra Turcas excitatæ à Luthero hæreses impediverunt.

Decimum octavum & ultimum est Tridentinum Tridenti in Germania ceptum anno Christi 1545. sub Paulo III. & continuatum sub Julio III. Marcello II. & Paulo IV. finitum denique anno Christi 1563. sub Pio IV. Pontifice. Decurrerant itaque ab ipsius exordio donec finitum est anni duodevi-

ginti. Hujus indicendæ Synodi præcipuæ causæ fuerunt ingruentes tum Lutheranorum, tum Sacramentariorum hæreses, & morum in Clero pravitatis, disciplinæque sacrae omnimoda relaxatio. Quibus exitialibus malis, ut remedium efficax adhiberetur, sacra Synodus quantà desiderari poterat curâ & sollicitudine providit multiplicibus & sapientissimis decretis, adeo ut plus quàm reliqua, quæ antecesserant, concilia dici merito possit Tridentinum copiosissima penus, ac promptuarium liberum, & ditissimum thesaurus totius Ecclesiæ, tum ad Fidei circa omnes fere articulos elucidationem, tum ad Morum culturam, tum ad Sacrae Disciplinæ plenam instaurationem. Videri potest Severinus Binius in notis ad unumquodque Concilium in Tomis 4. Et Franciscus Turrianus in Apologia pro VI. & VII. Synodo Generali.

IV. Duo alia Concilia in Germania celebrata sunt; unum Constantiæ anno Christi 1414. alterum Basileæ anno Christi 1438. de quibus diximus in fine prioris controversiæ §. XIV. Solum addimus; prius Sigismundi Imperatoris accuratissimâ sollicitudine habitum esse, in eoque ad opprimendum Schismatis virus creatum esse Papam Martinum V. aliisque depositos; & Joannem Hufi ac Hieronymum Pragensem, quod Joannis Wicleffi Angli hæresin spargerent, vivos concrematis fuisse: posterius à pijs primordijs in prava consilia degenerans non tantum in Pontificem Eugenium insurrexisset, sed etiam Amadæum ex Duce Sabaudia Antipapam dixisset, & Felicem V. nuncupasse, qui tamen postea tam Flicem, quàm Amadæum posuit, & renunciato fastigio in privata piæque vita obiit miraculorum gloriâ, ut ajuunt, post mortem illustris.

V. *Doctrina tertia.* Præter Concilia generalia etiam quædam particularia ex majore parte ab Ecclesia probata sunt. Inter quæ *Primum est Casariense* alias Palæstinum anno Christi 189. jussu Victoris Papæ convocatum contra Quartodecimanos, in quo omnium Episcoporum consensu ex antiqua Apostolorum traditione statutum est, Pascha celebrandum esse tantummodo die Dominico. *Secundum est Laodicenum* anno Christi 320. Laodicæ in Phrygia celebratum pro morum reformatione paulò ante Concilium Nicænum 1. generale, estque Græcorum ac Latinorum scriptis commendatum, ut ait Spondan. An. Christi 314. *Tertium est Sardicense* anno Christi 347. celebratum sub Julio I. Papa, in quo 300. Episcopi Occidentales Fidem Catholicam confirmarunt, quam Sanctus Hilarius Lib. de Synodis exprimit. Sed reliqui 76. Orientales Episcopi statim discedentes & seorsim convenientes dogmata Arij stabilierunt. Et de his posterioribus loquitur S. Augustinus Lib. 3. contra Cresconium cap. 34. cum ait. *Sardicense Concilium fuisse Arianorum.* Præfens fuit in hoc Concilio Sardicensi Osius, qui & Nicæno affuit. *Quartum est Sirmienense* celebratum anno Christi 356. juxta Baronium (alij cum Petavio prius fuisse volunt) in quo etiam duæ Fidei formulæ dissentientes sunt editæ, quorum Græcam (in qua Photini hæresis damnatur) ut Catholicam probat Hilarius: Latinam verò ut Ario faventem rejicit ac refellit, cui tamen simulque Athanasij condemnationi Liberius Papa (qui tunc Sirmij pro fide catholica exulabat) infeliciter subscripsit, postea tamen respiscens. Videri potest Cabassutio fol. 123. Et

Controvers. nostra XXVIII. §. XLIV. *Quintum est Gangrense* ab urbe Gangra in Paphlagonia dictum & sub Constantino M. Imperatore celebratum, in quo damnatus fuit Eustachius, qui nuptias, esum carniū &c. execrans varia deliria propagavit suadens mulieribus virorum indumenta, & capillorum detonsionem &c; quo autem tempore hæc Synodus fuerit celebrata, non satis liquet, ut fatetur Baronius ad an. Christi 319. Carranza ponit an. Christi 324. *Sextum est Carthagenſe III. & IV.* quæ fuerunt approbata à Leone IV. Papa, & à S. Augustino (qui utriusque interfuit) confirmata. *Septimum est Milevitanum* ab urbe Milevi Numidiæ dictum, & sub Innocentio I. Papa celebratum, atque ab eodem pro Africa approbatum. *Octavum est Milevitanum II.* ibidem contra Pelagianos. *Nonum est Arausicanum I.* ab Aratio urbe Narbonensis Provinciæ dictum & Anno Christi 441. sub Leone I. Papa celebratum & ab eodem approbatum. *Decimum est Arausicanum II.* anno Christi 529. sub Felice Papa IV. celebratum, cui præfedit Cæsarius Episcopus Arelatenſis contra Pelagianos & Semipelagianos. Et licet Pates hujus Concilij nullos novos canones condiderint, at tamen submissis à Sede Apostolica capitulis subscripserunt, ut patet ex illius Concilij principio. Tom. 1. Conciliorum. *Undecimum est Vasatense seu Vasense* in Aquitania anno Christi 442. sup Leone I. Papa celebratum. *Duodecimum est Vasatense II.* ab oppido Vafione dictum, cui itidem præfedit, qui Arausicano II. Cæsarius. *Decimum tertium est Cabilonense* ab urbe Cabilo Provinciæ Lugdunensis ad Ararim fluvium sita tempore Caroli M. celebratum, & communi Ecclesiæ usu receptum, ut ait Azor P. 2. lib. 5. c. 15. *Decimum quartum est Trullanum*, in quo canones 102. conscripti & adjecti sunt V. & VI. Synodis generalibus, quæ nullos alioquin canones condiderant; unde etiam Synodus ista *Penebdele*, hoc est, *quini-sexta* vocatur, quasi supplementum quintæ & sextæ. Verum canones istos à Schismaticis profectos rejecit statim Sergius Papa, ut testatur Beda Lib. de sex ætatibus. Aliqui tamen horum canonum, quia favebant Catholico dogmati (v. g. pingendis honorandisque Christi & Sanctorum Imaginibus) recepti sunt ab Adriano Papa & VII. Synodo generali. Plura de hac Synodo Quini-sexta Cabassutio à fol. 341. *Decimum quintum est Wormatiense I.* sub Stephano IV. Papa & Leone IV. Imperatore. *Decimum sextum est Wormatiense II.* sub Adriano II. Papa, & Imperatore Ludovico II. anno Christi 868. *Decimum septimum est Senonense unum*, in quo Petrus Abailardus à S. Bernardo convictus est hæresos: Et alterum contra hæreses hujus sæculi ac pro morum reformatione sub Clemente VII. congregatum. Omitto plura, quæ videri possunt in Summa Concil. Carranzæ, & in notitia Conciliorum Cabassutij, ubi etiam eorum canones referuntur.

VI. *Doctrina quarta.* Ex allatis Concilij aliqua sunt partim confirmata, partim reprobata, nempe Concilium Constantiense, Basileense, Sardicense, Syrmienſe, Quini-Sextum; quibus addi potest Concilium Francofordense ad Mœnum anno Christi 794. sub Adriano I. Carolo M. celebratū, & approbatū, quatenus damnabat hæresin Elipandi Tolerani Episcopi, & Felicis Episcopi Urgelitani qui *Jesus Christum hominem Filium esse DEI naturalem negabant, & asseriebant tantummodo esse adoptivum, DEI que esse servum*: Quatenus autem damnat Septi-

mam Synodum de cultu Imaginum, caret omni auctoritate. Verum infra dicemus, hoc immerito Concilio Francofordensi adscribi. Año prioris sæculi 1549. prodijt liber abſq; ulla loci aut Typographi nomine eidem Carolo M. adscriptus & ab illo ad eundem Adrianum Pontificem directus contra Imaginum venetationem, ut nomine & auctoritate hujus Papæ censeretur & refelleretur, quod & factum; extat quippe liber Adriani Papæ ad Carolum M. quo prior ille liber imagines sacras oppugnans (à quocunque sacrae fidei hoste fit compositus) accuratè refellitur. Videatur Nicolaus Schaten in lib. cuius titulus: Carolus M. Lib. 2. c. 12. & L. 4. c. 6.

VII. Concilium nec approbatum nec reprobatum videtur fuisse Pisanum, quod año Christi 1409. deposuit Gregorium XII. & Benedictum XIII. & elegit Alexandrum V. Nam ex una parte S. Antoninus 3. Part. Tit. 22. cap. 5. §. 2. & 3. Summæ historialis asserit, non verum Ecclesiæ concilium, sed conciliabulum illegitimum fuisse, quod sane eventus ostendisse videtur; siquidem coactum fuit concilium ad schisma tollendum, quod tamen non solum non fustulit, sed auxit. Ex altera verò parte si concilium hoc Pisanum non fuisset verum & legitimum; Alexander VI. non se sextum, sed quintum dixisset. Adhæc ex communi opinione Alexander V. & qui huic successit, Joannes fuerunt veri Pontifices; & certè ex tribus, qui tum pro Pontificibus se jactabant, isti maximè, ut veri Pontifices, colebantur. Unde Azor Pisani Concilij jura valde tuetur Part. 2. Lib. 5. cap. 17. qui videri potest.

VIII. *Doctrina quinta.* Aliqua Concilia sunt profus reprobata, quæ idcirco conciliabula communiter dicuntur. *Primum* ex his est Antiochenum Anno 341. Julio I. Papa & Constantio Imperatore, in quo damnatus est Athanasius & via aperta ad everſionem Concilij primi Nicæni. Præter hoc autem conciliabulum alia in eadem civitate habitata sunt concilia, quibus suus stat valor. *Secundum est Mevliolanense* anno 364. tempore ejusdem Constantij Imperatoris à pluſquam 300. Episcopis celebratum, in quo generali conciliabulo fuit obliquè etiam damnata Fides Catholica, ut referunt Ruffinus Lib. 10. c. 20. & Socrates Lib. 2. cap. 29. *Tertium est Ariminense* anno 359. celebratum, in quo sublatum fuit Symbolum Nicænum; quia propositæ novæ Fidei formulæ (quæ omiſſa voce *in consubſtantia* & *homoſubſtantia* eundem tamen errorem continebant obſconditum) omnes fere Patres tædio tantæ moræ affecti, desiderio pacistracti, vi metique compulsi subscripserunt: mox tamen agnito dolo *ingemuit*, ut ait Hieronymus advers. Luciferian. orbis, & *Arianum se esse miratus est*. Prius autem quam hæc deceptio heret, præcessit alia Ariminensis Synodus, in qua à 400. Episcopis stabilita fuit Nicæna Synodus & Confessio, ut proinde prior hæc legitima Synodus diligenter distinguenda sit ab illo posteriore conciliabulo, cui statim omnes Patres revocato suffragio reclamârunt, illudque à Liberio Romano Pontifice fuit rejectum, uti videre est apud Baronium & hujus compendiatorem Spondanum ad annum Christi 359. num. 11. & 12. *Quartum est Ephesinum II.* tempore Theodosij anno Christi 449. celebratum, in quo per factionem Dioscori occisus fuit Flavianus Episcopus Constantinopolitanus, & Legati Romani Pontificis Leonis I. fugati, atq; demum hæresis Eurychiana confir-

confirmata. Hanc Synodum reprobavit Leo M. epist. ad Clerum & Populum Constantinopolitanum. Item ad Theodosium: Item ad Pulcheriam quæ sunt 22. 23. 24. Videri potest Cabassutio in Notit. Concil. a fol. 231. *Quintum est Constantinopolitanum* sub Leone Isauro Imperatore contra sacras imagines anno Christi 730. qui fuit tertius decimus imperij ejusdem. Reprobavit istud conciliabulum Gregorius Papa II. in Romana Synodo, de qua Spondanus an. Christi 726. n. 6. juxta chronologiam Cardinalis Baronij. *Sextum est Constantinopolitanum* sub Constantino Copronymo anno Christi 755. in quo iterum contra Sacras imagines fuit pronuntiatum a 333. Episcopis, inter quos tamen nullus fuit Patriarcha, excepto Pseudoepiscopo Constantinopolitano. Reprobavit hoc conciliabulum Synodus VII. Act. 6. de qua supra. *Septimum est Pisanum* anno Christi 1511. congregatum ab Imperatore & Rege Galliarum atque aliquot Cardinalibus contra Julium II. Romanum Pontificem. Ad hoc conciliabulum referendum mox secutum est Concilium Lateranense V. à Julio II. ceptum, & à Leone X. perfectum, ut itidem supra diximus.

PARS POSTERIOR.

ERRORES HAERETICORUM.

IX. Error primus. Concilia universim parvi sunt faciendæ, & de ijs ex Sacra Scriptura judicandum, cum aliqua de facto erraverint. Ita ex communi modernorum hæreticorum Joani Gerhard. Lib. 1. Part. 2. à fol. 478. qui deinde à fol. 493. variorum Conciliorum errores proponit. *Primo igitur Concilio Nicæno* duo errores obijciuntur. 1. quod statuerit can. 19. baptismum ab hæreticis administratum non valere, ac proinde rebaptizandos esse, qui ab eis baptizati fidem catholicam amplexi fuerunt. 2. quod can. 11. ijs militiam interdixerit, qui semel abjecto cingulo militari renunciasent militiæ ad agendam poenitentiam, quod repugnat Sacræ Scripturæ Luc. 1. v. 24. ubi S. Joannes militibus poenitentibus, & quid factum opus quærentibus non vetuit redire ad castra, sed tantum dixit: *neminem percutiatis, neque injuriam faciatis, & contenti estote stipendijs vestris.* *Secundo Chalcedonense* afferunt tanquam Primatui Pontificio adversum; siquidem can. 28. Patriarcham Constantinopolitanum Romano Pontifici censuit parem. *Tertio Nicæno II.* geminos errores obijciunt. 1. quod act. 5. Angelos corporeos esse definiverit. 2. quod act. 4. piæ imagines Sacræ Scripturæ prætulerit. *Quarto. Eliberitanum seu Eliberitanum* triplicis erroris arguunt. 1. quod quibusdam in aliquot canon. sacram communionem in fine vitæ denegat contra D. Ambrosium Lib. 2. de poenit. affirmantem, poenitentis absolutionem & reconciliationem semper comitari *Dominica carnis communionem.* 2. quod picturas in templo simpliciter prohibeat can. 36. *placuit picturas in Ecclesia esse non debere, ne quod colitur & adoratur, in parietibus depingatur.* 3. quod can. 34. prohibeat cereos per diem in cimiterio in cendi; *inquietandi enim Sanctorum Spiritus non sunt.* *Quinto. Constantinopolitanum III.* sæpius errasse dicunt, cu-

jus tamen canones videntur recepti. Nam non solum Pontifices Nicolaus I. in epist. ad Michaelem Imperat. & Innocentius III. c. à multis deætat. ordinand. canones hos sub nomine Synodi VI. allegant; sed etiam Adrianus I. in epist. ad Tharas. in 11. Act. Synodi VII. eisdem confirmat. *Sexto Leodicense* capiunt, quod can. 1. statuerit, ut secundum indulgentiam reddatur communicatio ijs, qui secundis nuptijs juncti sunt. At non est indulgentia Episcoporum necessaria secundis nuptijs, quas constat à Spiritu Sancto in Scripturis Rom. 7. v. 3. 1. Corinth. 7. v. 39. &c. fuisse approbatas. *Septimo denique Concilio Toletano I.* erroris insimulant, quod in can. 17. decreverit, *posse admitti ad communionem eum, qui concubinam habet, modo non sit uxoratus.* At concubinarus est illicitus.

X. Error iste rejicitur ab omnibus Catholicis; & ipsis etiam Adversarijs repugnat. Nam Protestantes Principes & Status unanimiter flagitarunt universale sub Romano Pontifice Concilium tanquam unicam viam & certissimum medium componendarum controversiarum in rebus fidei, idque non solum requisiverunt in genere in octo comitijs Imperialibus, sed etiam in specie in duobus comitijs imperialibus desideraverunt Concilium Tridentinum, huic absolute & sine omni conditione obedientiam promittendo: atque ad istud à Romano Pontifice impetrandum Augustissimum Imperatorem Carolum V. vehementer & sæpe sollicitarunt. Quomodo ergo parvi faciendæ sunt à Lutheranis Concilia, quæ maximi aestimavere Protestantes Principes & Status? Quomodo Concilia errare possunt, ad quæ tanquam certissimam viam & regulam componendarum controversiarum appellavere Protestantes Principes & Status? Quomodo Concilia ex Sac. Scriptura sunt judicanda, à quibus controversias ex Scriptura ortas decidi voluere Protestantes Principes & Status? Hæc certe consideratio talis est, quæ Lutheranis juremeritis ruborem extorquere possit, quod à Majoribus suis tam turpiter & manifestè degenerent. Lutheranis non sunt meliores Calvinistæ; licet enim clamitent, se sex prima Concilia admittere, id tamen reipsa non fieri, patet tum ex dictis, ubi vidimus, eos nullis Synodis parcere, sed perinde omnes pertinaciter oppugnare. tum quia expressè aliqua in eisdem primis sex Concilijs reprehendunt, ut videre est apud Petrum Molinaum in suo novo Papatu, quæ inter objectiones Lutheranorum comprehendimus; ut sic utriusque unâ responsione satisfaciamus.

XI. Respon. 1. ad Concil. Nicænum. Quoad primum errorem, Concilium non fuisse locutum de omnibus hæreticis, sed tantum de Paulianistis, qui cum Paulo Samosateno negantes, *Christum esse DEUM*: & insuper cum Sabellianis omnem abrogantes *realem Personarum divinarum distinctionem, atque unicam in DEO Personam statuentes* talia ex consequenti verba in baptismo adhibere solebant, quæ hujusmodi hæresin saperent omnemque vero baptismo valorem & efficaciam tollerent; unde cit. canon. 19. sic incipit: *de Paulistis ad Ecclesiam confugientibus definitio prolata est, ut baptizentur omnimodis.* Quoad secundum errorem can. 11. militiam interdicti in proposito in poenam peccati, ut sic operibus poenitentiae commodius vacare, & majorem fructum facere possint, qui eam incurserunt; est quippe militia secularis valde negotiosa &

sa & iniqua; nemo autem, inquit Apostolus 2. Tim. 2. v. 4. *militans DEO implicat se negotijs secularibus*: atque olim Penitentes assiduis orationibus, perpetuis jejunijs, alijsque asperitatibus exercitabantur. Videri potest Cabassurio in notitia Concil. à fol. 62. ubi Concilia Arelatense II. can. 21. Agathense can. 15. Toletan. III. can. 12. & aliquot Patres in hujus rei confirmationem adducit. De reliquo non est verum, quod Molinæus affirmat, patres in Concilio Nicæno solum 20. canones statuisse. Videatur Forer in Antiq. Pap. Lib. 5. cap. 3.

XII. Respon. 2. *ad Chalcedonense. canonem illud vigesimum octavum esse spurium absentibus Legatis Romani Pontificis clanculum confectum, qui postredie palam contra illum protestati sunt. Act. 16. ubi prope finem hæc habentur: Ex his, quæ gesta sunt, & ab unoquoque (præsentium Patrum & Episcoporum) deposita, perpēdimus, omnem (ante omnia) quidem Primatum & honorem præcipuum secundum canones antiquæ Romæ. DEI amantissimo Archi-Episcopo conservari &c.* Hinc in exemplari meo (quod est ex correctis Romæ 1628. editum) Tom. 2. fol. 418. circa finem Act. 15. tantum XXVII. canones ponuntur. Videatur cit. Author lib. 6. c. 27. fusè de hoc 28. Canone agens.

XIII. Dicit Gerhardus loc. cit. fol. 498. Quamvis Leo Papa decretum illud absentibus Legatis Sedis Apostolicæ factum reprobrarit, tamen cum nemo in propria causa possit esse Judex, majorem esse rationem habendam Concilij Sedem Constantinopolitanam Romanæ exæquantis, quam Papæ. Sed Novator non advertit, de hoc ipso agi, & nos Catholicos liquidò probare, Papam esse supra Concilium, eumque in possessione esse Superioritatis majorisque Autoritatis. Id, quod fuit adjectum, neminem in propria sua causa esse Judicem, intelligendum de hominibus privatis, & Superiorem agnoscentibus. Summus Pontifex autem non est privata persona, nec aliquem superiorem agnoscit. Ad hæc causa hæc non tam ad Papam, quam ad DEUM spectat, cuius ille in terris Vicarium agit. Cæterum Concilium istud Chalcedonense summæ semper fuit auctoritatis, utpote à 630. Patribus præsentibus celebratum. Unde Cardinal. Bellarminus Lib. de Laicis prope finem ajens, *quædam mala, & quædam recipienda, quædam non; nequaquamquam loquitur de ijs, quæ legitime sunt decreta, & à Papa approbata, sed de ijs quæ aliunde irreplerunt, ut patet ex dictis.*

XIV. Respon. 3. *ad Nicænum II.* Quoad priorem errorem. Angelorum corporalitatem non à toto concilio definitam, sed ab uno Patre in discursu assertam fuisse, proinde infallibilitati Conciliorum non obstat. Nam constat, Patres alijsque Suffragatores Conciliorum solere ante definitionem dogmatum adducere pro eorum veritate. ac definitivitate varias pro suo quemque captu ac principijs rationes subinde bonas subinde malas, à quibus deinde abstrahit Concilium, dum concipit definitionem fidei, ut bene Esparza Q. I. de Angel. & nos supra. Quoad posteriorem errorem Imagines fuisse Sacræ Scripturæ præpositas non quoad auctoritatem & dignitatem, quasi certius sit, rem illam contingisse, prout pingitur, quam prout scribitur (cum constet, Sculptores & Pintores indoctâ pietate multa Sacræ Scripturæ minus idonea & consentanea depingere) sed pro-

pter affectuositatem præsertim apud simplices legere nescientes, qui magis moventur aspectu imaginum, quam obscuris verbis Sac. Scripturæ. Ajunt quidam, Concilium istud fuisse condemnatum à Concilio Frankofordienfi sub Carolo M. & ita sentiunt Baronius & Bellarminus Lib. 2. de Imaginibus c. 14. Sed horum sententiam improbat multis argumentis Sirmondus vir nostrâ ætate doctissimus. Certè in authenticis nihil tale reperitur. Videatur P. Schaten supra citatus.

XV. Respon. 4. *ad Eliberinum concilium in Hispania tempore Sylvestri Papæ I. à 19. Patribus celebratum, istud fuisse tantum Provinciale; unde Cardinal. Bellarminus Lib. 2. de Imaginibus cap. 9. fatetur, illud errasse. Sed quia Innocentius Papa I. in epistol. ad Exuperium Tolosanum Episcopum, & Card. Baronius circa annum Christi 305. Tom. 2. Patres illos ab erroris nota eximere videntur. Diximus, Concilium illud in primis canonibus non negare penitentibus in fine vitæ communionem reconciliationis seu absolutionis, sed solummodo Eucharistiæ, idque ob certam rationem illius temporis, quam indicat Innocentius loc. cit. Unde recedit quidem hoc Concilium à benignitate aliorum conciliorum & Patrum nulli penitenti in fine vitæ viatici Sacri communionem subtrahentium, ut affirmat D. Ambros. loc. cit. non tamen accedit ad inhumanitatem Novatianorum & aliorum hæreticorum, qui penitentibus moribundis etiam communionem reconciliationis seu absolutionis pernegarunt, ut de Novatianis testatur Cyprianus epist. 67. ad Stephanum Papam, de Montanistis verò Tertullianus lib. de pudicitia c. 1. Deinde can. 36. Concilium prohibet imagines sacras pingi in parietibus Ecclesiæ, ne ludibrio forent Gentilibus tunc temporis in omnia Sacra Christianorum sævientibus; unde permisit in templo appendi imagines in tabellis depictas & mobiles, quæ furori Ethnicorum subtrahi citò poterant: Demum can. 34. Concilium prohibendo, ne cerei per diem in cœmeterio accendantur absterre solum vult Christianos à superstitione Ethnicorum, quibus persuasum erat, animas mortuorum tum cibis tum lucernis indigere, quibus & famem & tenebras dispellerent. Insuper ijdem Gentiles luminibus ad sepulchra utebantur ad impietatem & necromantiam, quò spectat vox inquietandi in can. posita juxta illud Spiritus Samuelis à Pythoniâ rogatæ Saul Regis evocati: *Quare inquietasti me, ut suscitaver. 1. Reg. 28. v. 15.* Ab hac, inquam, superstitione & impietate Concilium absterre vult Christianos, minime verò prohibere, ne in exequijs funalia cereosque adhibeant ad significantiam lucem æternam, quæ post caducam hanc vitam Piorum animis affulget.*

XVI. Respon. 5. *ad Constantinopolitanum III. prædictos canones non esse editos ab ullo legitimo Concilio; unde ex illorum erroribus nihil infallibilitati Conciliorum demitur. Nicolaus I. stat pro nobis, etenim ait, se citare canonem illum Gratianum, sicuti Paulus citavit verba Ethnicorum Poëtarum. Innocentius III. nihil ibi definit de his canonibus, sed unum duntaxat recitat ex istis; quòd verò citaverit nomine VI. Synodi, factum est, vel quia sic communiter vocantur, licet reipsâ non sint: vel quia Innocentius ex Gratiano dist. 32. c. siquis. hunc canonem accepit, quem sæpe errare alibi jam diximus. Adrianus I. recitat solum*

lūm sententiam Tharasi, nec refellit, quia canon ille 82 de picturis utilis erat eo tempore ad quæstionem, de qua agebatur. Itaque canones illi non sunt editi in Synodo VI. sed multis post annis tempore Justiniani II. Imperatoris, cui conciliabulo Romanus Pontifex nec per se, nec per Legatos suos adfuit, neque postea confirmavit, sed apertè reprobavit. Synodus VII. in definitione sua nullam etiam eorundem canonum facit mentionem, sed solum inter disputandum à privatis hominibus citantur. Videatur Bellarminus Lib. 2. de Concilijs c. 8.

XVII. Respon. 6. ad Laodicenses, non errasse Concilium, etiam si loquatur de secundo matrimonio: sed errorem correxisse aliquorum Episcoporum Bigamis communionem negantium; unde ab initio canonis nuptias Bigamorum vocavit honestas & legitimas. Illud verò secundum indulgentiam additum est ex D. Paulo I. Cor. 7. v. 6. ubi Apostolus ait, *usum conjugij se non precipere, sed indulgere.* Quemadmodum igitur Apostolus, cum ait, se indulgere usum conjugij, indicare non vult, se agnoscere culpam, sed concedere se minus bonum, etsi optaret, majus ab illis bonum teneri, ita Concilium dicendo, se indulgere secundas nuptias, indicare vult, se illas concedere, ut minus bonum, etsi optaret potius eligi viduitatem, quæ est bonum quoddam excellentius conjugio.

XVIII. Respon. 7. ad Concilium Toletanum I. concubinam hinc loci dici uxorem ductam sine dote & solennitate externa, ut notavit Gratianus dist. 24. can. omnibus. Demus hoc, inquit Gerhardus, quæ ratio dari potest, cur Concilium illud concedat in concubina, quod negat in uxore. Verum Concilium nō negat, posse duci uxorem, sed concubinam haberi non posse, qui prius jam habet uxorem. Instat. Leo Papa, cujus jussu concilium istud fuit celebratum epist. 92. ad Rusticum Narbonensem expressè ait, concubinam non esse uxorem. Sit hoc. At Patres Concilij nomen concubinæ pro vera uxore secundaria tamen acceperunt. Non obstat, quod addit Gerhardus, jussu Leonis Concilium fuisse celebratum; quia Leo non fuit author totius Concilij, sed tantum ultimi canonis; siquidem post illud inchoatum ipse primum in Papam fuit electus. Videatur Bellarminus loc. cit.

XIX. Error secundus. decreta aliquot Conciliorum secum invicem pugnare. Ita Gerhardus Lib. 1. part. 2. à fol. 502. & cæteri hæretici communiters, è quibus nominatim Petrus Molinæus varias Conciliorum discordantias ostendere laborat, ut videre est apud Forerum in Antiquitate Papatūs. Probant adducendo quasdam repugnantias. Prima. Concilium Carthaginense III. repugnatum placito Romani Pontificis statuens c. 26. neminem vocari debere Principem Sacerdotum. tum concilio Laodicensi can. ultimo aliquos libros inter canonicos non ponenti, quos illud inter canonicos collocat. can. 26. Secunda. Concilium Arelatense II. can. 2. sic decernit: *Assumi aliquem ad Sacerdotium in vinculo conjugij constitutum, nisi fuerit converso, non oportet.* Hoc decretum repugnat canoni 4. Concilij Gangrensis, in quo excommunicantur, qui nolunt interesse sacrificio, quod offertur à Presbytero conjugato. Tertia. Concilium II. generale can. 5. Primatum Ecclesiasticum tribuit Romano Pontifici; quod repugnat tum Carthaginensi III. cit. tum Nicæno, in cujus can. 7. tribuitur Episcopo Hierosolymitano. Idem Concilium II. generale statuit, post Romanum

Pontificem debere esse immediatè Episcopum Constantinopolitanum; quod repugnat Nicæno, à quo can. 6. secundus locus assignatur Alexandrino, tertius Antiocheno Episcopo. Quarta. Concilium Nicænum II. decrevit, imagines esse colendas; quod repugnat statuto Concilij Constantinopolitani II. ut fatentur Patres Nicæni II. Act. 6.

XX. Errorem hunc ex ipsis Christi verbis rejicimus, quæ habentur Matth. 12. v. 25. *omne regnum contra se divisum desolabitur, non stabit.* Ecclesia autem Romana sacrorum Conciliorum doctrinā nixa multis jam sæculis stat minime desolara. Quomodo ergo in prædicta Conciliorum doctrina est divisa & contra se pugnat? Non sic se habent aliæ Sectæ Lutheranorum Calvinistarum &c. Profitentur quidem oremus Symbolum Apostolicum, & duodecim hujus articulos. Sed similitalia fidei dogmata tenent, quæ contra illos pugnant, imò penitus eosdem evertunt. v. g. *DEUM non habere absolutam omnipotentiam, sed hoc esse commentum.* Calvin. lib. 3. Instit. c. 13. §. 2. Et in Isai. c. 23. §. 2. *Humanitatem Christi esse ubique, & in essentialibus Proprietates Dei positam.* Lib. Concord. Peccata non deleri, sed solum regi. Lutherani & Calvinistæ: Ecclesiam esse invisibilem, & solos in ea esse prædestinatos. Calvin. Lib. 4. Instit. c. 1. §. 2. & 7. *mandata DEI esse impossibilia observata.* Luth. Tom. 1. Jen. fol. 440. &c. Quid aliud prædictis Sectis restare potest, quam ut desolatæ concidant; quod fieri docet experientia, dum Lutherani, Calvinistæ, aliique Sectarij ex alijs in alios fidei errores delabi atque ita ad Atheismum totius fidei ruinam disponi videntur, nullam amplius animarum suarum, sed Statūs solum rerumque terrenarum curam habentes. Repugnantia, quas Concilij affingunt Adversarij, reverà non sunt tales.

XXI. Respon. ad 1. repugnantiam Concilij Carthaginensis III. quoad priorem errorem. Concilium istud fuisse Provinciale aut Nationale Episcoporum in Africa, quod ferre nequit leges universæ Ecclesiæ, sed solum particulari in Africa. Quapropter nec prohibuit, nec prohibere potuit, ne Romanus Pontifex diceretur Princeps Sacerdotum, aut Summus Sacerdos, sed solummodò ne Metropolitanus Africæ ita appellaretur. Videri potest Card. Baronius A. C. 419. num. 77. & seq. Quoad posteriorem, neutrum Concilium repugnare alteri; quia Laodicenum posuit in canone eos libros, de quibus Episcopi illius Concilij erant certi, alios autem omisit, non quidem negans eos esse canonicos, sed nolens rem dubiam definire: Carthaginense autem rem magis discussā definivit id, quod prius concilium sub dubio reliquerat. Non obstat, canones Laodicenses Concilij fuisse approbatos postea à concilio Trullensi; etenim istud probavit etiam canones Concilij Carthaginensis, & quia Laodicense fuit antiquius carthaginense, illud est ad istud retractum; siquidem antiquiores leges (imò & canones) ad posteriores trahi usitatum est L. ideo ff. de leg. Laodicense igitur non aliter fuit à Trullano approbatum nisi cum respectu ad Carthaginense Concilium, à quo expressè inter Canonicos libros positi fuerunt illi, quos Laodicense sub dubio reliquit, ut proinde id, quod Laodicense tacendo omisit, tam per Carthaginense, quam Trullense fuerit suppletum.

XXII. Respon. ad 2. repugnantiam. Concilia hæc sibi non adversari. Arelatense in can. assumi præcipit, ex conjugatis nullum assumi debere in

H h

Sacer-

Sacerdotem, nisi spondeat abstinere se ab usu conjugij. Gangrense verò mandat, ne Christiani horreant missam celebratam à Sacerdote conjugato; qui tamen ab uxore jam se abstinet, idque contra errorem Eustachij Sebastæ in Armenia Episcopi doctentis, Sacerdotes non posse ullo modo esse conjugatos; & talium Sacerdotum conjugatorum (etiãsi ab uxoribus se separaverint, & ab usu harum se abstineant) missas celebratas non debere audiri, nec Sacramenta alia ab iisdem consecrã accipi &c. Et quæ in his repugnantia? Videatur Forer in Antiquitate Papatûs Lib. 7. c. 7. num. 11. Solum ulterius adverte; conversionem in eod. can. assumi. non solum dici à statu malo ad bonum, sed etiam à statu bono ad meliorem. Unde D. Gregorius Lib. 2. epist. cap. 100. professionem Monachatus vocat conversionem; & extat tit. in jure can. de conversione conjugatorum.

XXIII. Respon. ad 3. repugnantiam. non apparere, quomodo Concilio Generali II. contrarietur alia Concilia. De Concilio Carthaginenfi III. jam diximus, nihil id valere contra universam Ecclesiam. In Nicæni can. 7. tribuitur solum à liquidis honor Hierosolymitano Episcopo; minime verò Primatus Universæ Ecclesiæ; imò in eod. Concilio Sedes Hierosolymitana subicitur non solum Sedi Romanæ, Alexandrinæ & Antiochenæ, sed etiam Cæsariensi; quæ Palæstinæ erat Sedes Metropolitanã, ut patet ex can. 6. & 7. ipsius Concilij. Porro decretum illud de honore Sedium sicuti à Concilio Nicæno prius factum fuerat, ita postea absque errore aut repugnantia in doctrinã poterat ab alio simili Concilio mutari. Quia verò sine sufficienti causa videbatur mutatum à Concilio Constantinopolitano, & deinde à Chalcedonensi, Romani Pontifices Damasus & Leo illud probare noluerunt, neque illorum Pontificum temporibus illud decretum fuit executioni datum, ut constat ex Leonis epist. 53. ad Anatholium, ubi loquens de decreto Concilij Constantinopolitani: *Frustra, inquit; quorundam Episcoporum profertur consensus, cui tot annorum series negavit effectum.* Et in epistola ad Pulcheriam loquens de decreto Chalcedonensi ait: *Consensiones Episcoporum, canonum apud Nicæam conditorum regulis repugnantes in irritum mittimus, & per Auctoritatem B. Petri Apostoli generali prorsus definitione cassamus.*

XXIV. Cæterum canon, quem diximus, sextus Concilij Nicæni sic habet: *Antiqui mores servantur, in Ægypto, Lybia, & Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus omnem habeat potestatem; quandoquidem & Episcopo Romano hoc est consuetum. Similiter & in Antiochia & alijs Provincijs sua privilegia Ecclesijs servantur. Illud autem omnino est manifestum, quod si quis absque Metropolitanis sententia factus sit Episcopus, eum magna Synodus definit esse Episcopum non oportere.* Hæc sunt verba canonis; cui tamen initium deest supplendum ex Concilij pariter œcumenici Chalcedonensis Actio. 16. ubi Nicænus iste canon à Paschasio Apostolico Legato sic allegatur: *Ecclesia Romana semper habuit Principatum: consuetudo viget in Ægypto &c.* Deinde in eadem Actioe Patres Chalcedonenses sic prosequuntur: *Videmus omnes ante omnia Primatum & præcipuum honorem secundum canones DEO amantissimo Archiepiscopo veteris Romæ conservari.* Ista porro canonis verba: *quod si quis absque Metropolitanis sententia factus sit Episcopus, eum magna Synodus definit esse Episcopum non oportere.* quando quidem & Episcopo Romæ hoc est consuetum; sic intelligenda sunt, ut deo præfata in Ægyptum Lybiam & Pentapo-

lin Alexandrino Præfati competat Auctoritas, quia id ei jus tribuere solet Romanus Episcopus. Refere hæc voluit propter Petrum Molinæum in novo suo Papatu, ubi cum alijs hæreticis opinatur, prædictum canonem 6. Nicæni Concilij derogare Primatui Romani Pontificis, atque idcirco illum fuisse corruptum à Legatis Papæ in Concilio Chalcedonensi addendo: *Romana Ecclesia habuit semper Principatum.* Sed 1. falsum est; sæpe memoratum Canonem in minimo præjudicare Primatui Romani Pontificis; imò rite intellectus eidem patrocinator, si præsertim principium, cum quo in Chalcedonensi concilio fuit lectus, ipsi adjunctur. 2. falsum est; Legatos Romani Pontificis illum canonem corrupisse; cujus probatio Molinæo incumbit, si vir est honestus; non turpis calumniator. 3. falsum est, quod Novatoribidem affingit, Patres chalcedonenses audito canone cum tali principio universim exclamasse; illud in originali non reperiri. Adhæc si res penitus inspicatur, clarè apparet, Patres illius Concilij stare pro Primatu Romani Episcopi; quippe dant Episcopo Constantinopolitano secundas post Romanum; quis autem unquam audivit eum, qui constituitur secundus, esse ac dici priorem vel parè primò? Videri potest Bellarm. L. 2. de Rom. Pontif. c. 13. Forer in Antiquit. Papatûs Lib. 4. cap. 8. &c.

XXV. Respon. ad 4. repugnantiam, Synodum Nicænam II. cum nullo legitimo Concilio pugnare. Nam Constantinopolitanum sub Constantino Copronymo celebratum nec legitimum, nec universale fuit. Tum quia atrox & inhumanus Imperator magnam partem Episcoporum minis & penis mortis adegit & coegit; ut in illo conventu comparent, & Imagines abdicarent & condemnarent, sicuti aliqui ex illis postea in Nicæno Concilio II. affirmarunt, suumque errorem revocarunt. Tum quia huic concilio nec Patriarcha Alexandrinus, nec Antiochenus, nec Hierosolymitanus, nec etiam Romanus Pontifex interfuert, aut ullo modo consenserunt, ut proinde privatum duntaxat conciliabulum & illegitima Synodus fuerit. Tum quia tunc temporis ad Sedem Patriarchatus Constantinopolitani abque legitimo modo & electione ab insano Imperatore promotus fuit impius quidam Monachus & Imaginum hostis, per quem ille impijs suis decretis contra sacras Imagines adjumentum dedit. Sed Copronymus iste postea anno Christi 775. in bello contra Bulgáros meritam impietatis suæ pœnam lamentabili morte luit: concilium verò per Synodum Nicænam II. fuit antiquatum & condempnatum.

XXVI. Instat Gerhardus Lib. 1. Part. 2. cit. fol. 503. idem Concilium Nicænum II. ab Irene femina crudelissima & superstitionissima congregatum non solum cum præcedente Constantinopolitano, sed etiam cum Francofurdenfi pugnare, cui quinto anno post Nicænum II. celebrato interfuerunt Legati Romani Pontificis, & ipse Carolus M. atque in eodem fuit Constantinopolitanum confirmatum, Nicænum verò condemnatum. Respon. Irenes Imperatricis exordia pia & fortia fuerunt, & ista Religione, non superstitione incensa Œcumenicam Synodum apud Nicænam Bythiniam convocari curavit. Utrum hæc à Concilio Francofurdenfi fuerit damnata, non convenit inter Authores, ut videre est apud Bellarm. Lib. 2. de Imag. c. 14. Binium ad Conc. Franco-

ford. Tom. 3. Concil. P. 2. fol. 160. & seq. Suarezium in 3. Part. tom. 1. D. 54. Sect. 3. Tanner Tom. 3. D. 5. Q. 2. n. 87. & alios. Aliqui affirmant, Concilium Francofordense pronunciale contra Synodum Nicænam II. sed ex mala informatione, quasi ista Synodus absque autoritate & consensu Papæ celebrata ordinasset, Imagines cultu Patriæ & DEO debito esse colendas; quorum neutrum veritati est consonum, atque idcirco damnatio subsecuta est, qui tamen error est solum Facti, & non Juris. Ita Bellarminus loco cit. Baronius A. C. 794. n. 4. Alij negant, contra Imagines in eodem Concilio Francofordensi fuisse decretum; cum in Authenticis, Actis nihil simile inveniatur: sed falsum rumorem per hæreticos excitatum increbuisse, quem deinde nonnulli Scriptores inconsideratè libris suis inferverunt. Ita Binius, Suarez, Tanner. Hanc negativam sententiam supra §. XIV. tenuimus, & contra fundamentum Adversariorum est. tum quod Concilio Franckfordensi interfuerint Legati Pontificij Theophylactus & Stephanus Episcopi insignes, à quibus, ut alios taceam, facile intelli poterat, quid in Nicæna Synodo paulò ante celebrata fuerit definitum, tum quod error adorandi imaginis cultu patriæ, ut DEOS, potius sit error Gentilium, quàm hæreticorum Christianorum. Sed quidquid eriam sit. Neutra Doctorum opinio cultui Imaginù & doctrinæ de his quidquam derogat. Nam prior in Concilio Francofordensi solummodo errorem Facti admittit, qui contingere potuit, cum particulare duntaxat Conciliù fuerit, & neq; Romanus Pontifex neq; Legati hujus in illà condemnationem confenserint, uti fatentur Centuriatores Magdeburgici Cent. 8. cap. 9. cum è contra Synodus Nicæna fuerit œcumenica, & ex præscitu ac consensu Romani Pontificis atque in præsentia Legatorum hujus celebrata, & postea ab eodem confirmata. Posterior Doctorum opinio ita apertè repellit instantiam, ut pluribus opus non sit. Atque ita Gerhardus frustra institit, quem decuisset, hanc nostram utique sibi non ignoram responcionem refellere, aut ab ista toties nequicquam obtrusa objectione se abstinere. Cætera, quæ hæretici sive tanquam errores sive tanquam repugnantiam afferunt tum contra alia Concilia, tum nominatim contra Tridentinum, suis quæque locis dissoluntur.

XXVII. Ex omnibus, quæ hætenus diximus, arbitrari quisque habet, quanti in Ecclesia Catholica æstimari oporteat Sacra ejusdem Concilia tantà autoritate primorum Capitum in universo Christiano orbe celebrata, tantà Patrum sanctitate, Doctrinâ, & divinarum juxta ac humanarum rerum scientiâ præstantium illustrata, tantà curâ, labore, examine elaborata, tantà denique Cœli favore & divini Spiritûs vi ac virtute firmata. Et tamen spurcissimus homo & deterrimus hæresiarcha Martinus Lutherus talibus ac tantis Concilijs quemvis rûdissimum Parochum aut Ludimoderatorem æquare & diceret, *maius lumen accedere rei Christiane ex catechismo suo puerili, quàm ex omnibus Concilijs.* Et quid opus est verbis, inquit, etiamsi omnium Synodorum decreta (qua lignea, fanum, stipulas, titiones appellat) possent per insundibulum demitti in tuum corpus, tamen nondum esses Christianus, quia nimis parùm conferunt. Calvinus paris impietatis hæresiarcha non benignior est in Concilia, quorum sententiam censet esse præjudicium, non judicium, de qua sen-

tentia possit ac debeat quicumque etiam privatus homo judicare. Ita scribit L. 4. Inst. c. 9. §. 8. *quoties Concilij alicujus decretum profertur, expendi primum diligenter velim, quo tempore habuim sit, qua de causa habitum, & quo Consilio, quales homines interfuerint; deinde illud ipsum, de quo agitur, ad Scripturæ amussim examinari, idque in eum modum, ut Concilij definitio pondus suum habeat, sitque instar præjudicij, neque tamen examen, quod dixi, impediatur.* Plura in contemptum Conciliorum habet alibi, quæ consonant invectivis, censuris, calumnijs, mendacijs, quibus scætet liber Lutheri de Concilijs. Sed ita divina Providentia permittit prodire hæreticos, ut luculenter ab omnibus veritatis hostes agnoscantur. Nos eadem Sacra Concilia tanquam singularis divinæ erga nos Benevolentia argumenta teneamus, colamus, & omnibus laudibus extollamus: eisque humillimè nos subijciamus divini in eisdem Spiritûs illustrationem agnoscentes ac venerantes.

CONTROVERS. XXXVII.

DE VOCATIONE MINISTRO- rum Ecclesie.

Ministri Ecclesie communi nomine vocantur Clerici; quia, ut ait D. Hieronymus epist. ad Nepotian. *de sorte Domini sum*, videlicet ex Dei gratia & ordinatione ad divinum cultum specialiter consecrati, ideoque quasi *Sors, Pars, atque Hereditas Domini.* Hoc nomen Clerici ex divinis Litteris exceptum in ore fuit omnium Conciliorum Patrum ac Fidelium cunctis retro sæculis: solis herinatis displicet hodie hæreticis; sed quæ ad hanc illos displicentiam movent, non refutationem, sed detestationem merentur.

PARS PRIOR

DOCTRINÆ CATHOLICORUM.

I. **P**opulus Dei tam in Veteri quàm in Novo Testamento duobus modis regi ac gubernari solet. 1. In rebus Politicis per Reges, Principes & alios Magistratus sæculares. 2. In rebus Ecclesiasticis per Ministros Ecclesie: In utroq; gubernandi genere necessaria est legitima Vocatio. Nam nequè in rebus Politicis, neq; in Ecclesiasticis potest aliquis sibi usurpare Regimen, nisi legitime ad hoc vocatus & deputatus sit; & si qui aliter faciant in Politicis, appellantur tyranni: si in Ecclesiasticis, fures & latrones juxta illud Joan. 10. v. 1. *qui non intrat per ostium in ovile ovium, fur est & latro.* Nos relicta Regum ac Principum sæcularium creatione, de Ministris Ecclesie, eorumque vocatione cum hæreticis disceptamus, de qua in Scriptura sic loquitur Apostolus ad Rom. 10. v. 15. *quomodo verò predicabunt, nisi mittantur.* Et ad Hebr. 5. v. 4. *nec quisquam sibi sumit honorem, sed qui vocatur à Deo tanquam Aaron, id est, nemo debet se ingerere & intrudere in officium Sacerdotale, sed debet assumi, & eligi*